

ג א מיי פ"ה מהלכות פסולי מוקדשין הלכה כ':
ד ב מיי פ"ה מהלכות פסולי מוקדשין הלכה כ':
ה א מיי פ"ה מהלכות מעשה הקדשות הלכה י:
ו ד מיי פ"ה מהלכות עבודת יוה"כ הלכה כ':

רבינו הנגאל

במנחת מחבת ומרחשת שהן קשין, כדמציא מרחשת עמוקה ומעשיה רוחשים, ומחבת צפה ומעשיה קשין, מוחק בגודלו מלמעלה וחותך היוצא ממעלה מאצבעותיו, וכאצבעו קטנה חותך היורד ויוצא חתך מן הקמיצה. וזו היא עבודה קשה מעבודות קשות שבמקדש פ"י מכורן, שהוא הנמשך ורופע יוצא יורד אחרי אצבעותיו, וכמו שירשנו הוא מפורש במנחת פרק שתי מדות של יבש (כלומר הכתה) מידות הלח בירוצו קודש, מדות היבש בירוצו חלול ב', ער ר' יוסי לא מן השם וזו היא אלא שאלה נעקר אחרי שנסגס בכלי וקדש נעקר ונשתת לאחוריו לפיכך הוא קודש שסבר קדש, והיבש אינו נעקר. ובינו שנבחר כי אינו קודש בירוח הקומץ, מיביע אל המתקבץ מן המנחה בין האצבעות בניי (קדש) [סדק] הנראה כמו נבק מפולש מהו, מן הקומץ חשבו או לא. ופשטנו דלכתחילה לא יקצי אלא כהנים בעלי בשר שמינים שאצבעותם עבות מלמטה, וכסותם אצבעותיו וקומץ (אין שם סדק כלל. ואם קמבו כחושי ל' אליעזר הוא דביני בניי מעלה לשום עץ (במקטיר הקומץ ואוכל המנחה, אבל לרבנן ספק הוא, יש לומר שיריים הוא וכל שממנו יורד אסורין השיריים שלו אסורין להקטיר מהו, כי קומץ אמורה תורה הקטל ולא שיריים, ויש לומר קומץ הוא ואין המנחה ניחרת אלא אחרי הקטרת הקומץ, לפיכך אין לה תקנה. והי דמי כל שממנו לאשים, אם הוא בכל תקטירו, כגון שטאה ואשם שיש אימורין לבבנה שהוא לאשים, אם (אמר אעלה) [חזר והעלה] את כולה עובר בכל תקטירו, אבל עולה שכתוב בה והקטיר הבהן את הכל המזבח, [מקטיר את כולה על גבי המזבח]. וכן כל המנחות כולן מקטירין מהו קומץ, אם חזר והקטירם עובר בכל תקטירו. אבל חבתי כחן גדול שכתוב בהן כליל תקטר. וכן קומץ לבונה ברקאמורין (היהוציאו לו). ואביעיא לן מלא חפניו דביני וביני מהו ועלמה בתיקו. ועוד בניי מי שקמץ בראשי אצבעותיו או מן הצדדין של אצבעותיו מהו. וכן מי שחפן בראשי אצבעותיו או מקצת אצבעותיו עד שמעלה (ומעלה) [לחורן חפניו. או חפן בידו אחת ובידו

הדר פשטה בין הביניים ספק, לא ידענא מאי קאמר הדר פשטה הא מעיקרא נמי כי הוה מיבעי ליה ספק הוא ושמא יש לומר דמעיקרא מספקא והוה סלקא דעתך למיפשט האי בכלל קומץ הוא או בכלל שיריים והדר פשטה דספק הוא ואינו צל לחזור ולפשט הצעיל אי ודאי קומץ אי ודאי שיריים אלא צודאי ספק הוא ואין אדם יכול לעולם לעמוד עליו אי נמי נראה לי דמעיקרא מיבעיא ליה אי טיבלא הוי כדמעיקרא אי ספק הוי ספק קומץ ספק שיריים אי טיבלא הוי כמו מרצה במעשרות דלמך (קדושין דף גא.) פירומי ממוקנין ומעשרותיו מקולקות דל מצי דשקיל טפי מדיניה ואינו נראה צמון בדעתיה (דכהן תלמי מילתא ואין דעתו שיהא קומץ אלא דגוי ומיה ששאר צבלי ומאי דצבאי להו כדמעיקרא קודם קמיצה או דילמא פשיטא דטיבלא לא הוי אלא ספק או קומץ או שיריים הדר פשטה דספק הוא ונפקא מינה אי טיבלא הוי אס נמערב צמולין צבעורה הנאלל עם המנחה כדלמך צבוקמן רצה (מנחות דף בא.) יאללו שיאללו עמה מולין כתי שמהא נאללת על השוצע לא צביל וטבל צמשהו ואי ספיקא הוי צביל: **ואמר** מר שיריים שחפרו בין קמיצה להקטרה אין רבי יוחנן דלמך פ"ק דמנחות (דף ט.) מקטיר קומץ עליהן מודה הוא דלוחם שיריים אסורים זבאליה כולו קמץ עליהן כלומר אין מקטירין צבילין את הקומץ כדי להתיר צבאליה ולהכי שני צבליניה דהתם קאמר אין מקטירין קומץ עליהן דעיקר הקטרה דהתם צביל קומץ הוא והכל יש צבז צבז ספרים אין מקטירין עליהן (כ"ו) ולהכי קאמר ללך לקטיר בין הביניים צבאליה דל"כ מפסק להו לשיריים מאלילה: **אלא רב פפא הכי קא מבעיא** ליה מלא חפניו אמר רבמנא. פ"י את"ל דגבי קומץ פסול משום דכתיב וקמץ וכהן ולא בין הביניים דל"ו כהן קומץ ואלה מנילל עילי להתם אלא צבאליה לא כתיב ולקח מלח חפניו אלא מלח חפניו דמשמע אפי' צל מנילל לתוך חפניו דקרא ולקח גבי גחלים כתיב ולא לקטרת או דילמא ולקח והביא כלומר ולקח דרישיה דקרא קאי נמי לקטרת כמו אגחלים:

קומץ בראשי אצבעותיו מהו. לאו היינו כמו ההוא דלעיל יכול אפי' צבאלי אצבעותיו דהוא דלעיל היינו שאין לו סלת אצבעותיו ונוטל סלת כל כך עד שחופה אצבעותיו על פס ידו: **מלמטה למעלה** מהו. פרש"י שהכניס ראשי אצבעותיו בסלת וגבי ידו כנגד הקמץ ואין זה צבאלי אצבעותיו דקא מיבעיא ליה מעיקרא דהוא הוי פירוש שקמץ בראשי אצבעותיו ופס ידו כנגד הקמץ:

חפן בראשי אצבעותיו מהו. אין להקשות כיון דכבר איבעיא לן גבי קמיצה מאי הדר תו מצעיה ליה צבאליה היינו הך כדפריך לעיל וי"ל דפשיטא גוף חפניה והקמיצה אינם שוו להדדי דאי דקמצי אינשי ואלו חפניו אינשי ולהכי הדר תו מיבעיא ליה אפי' את"ל דרך קמיצה כבן או אין דרך קמיצה כבן או לא: כע

זממנס ומרחשת. שהו מיני טיגון שהן אפיוות תחילה וחוור ופותמן וקשה קמילתן מלהיות מצורלת יותר מקמילת מנחת סולת שצירוציה נופלין מאליהן נריך להיות מוחק בגודלו צירוצין של מעלה ובאצבעו קטנה צירוצין של מטה: והאיכא מליקה. דתניא צה נמי וזו היא עבודה קשה (צבאל שומטין):

והוא איכא חפינה. שצפניס דתניא צה נמי לקמן צפירקין (דף מט.) וזו היא עבודה קשה: הכי גרסינן **אימא** שצמקדש: בין הביניים. הנכנס בין האצבעות מהו קומץ הן או שיריים הן: **ואמר מר**. צמנחות צפ"ק (דף ט.) **שחסרו**. שנתפזרו מהן: **אין מקטירין לו**. דתניא (מנחות דף ט.) מן המנחה פרט לשחסרה היא או שחסר קומצה: **כל שממנו לאשים**. מאחר שנתמ לאש כל משפטו הרי השיריים צבל תקטירו דכתיב (ויקרא ג.) לא תקטירו ממנו אשה לה' לא תקטירו דכר שניתן ממנו לאש: **דמקטיר ליה לאש עזיס**. דמנתה ואומר אי שיריים ניטרו הרי הן כשאר עזיס: **רבי אליעזר** דפליג צמס' זבחס (דף עו.) צבצירי חטאת שהן שיריים מאחר שתקטורו אימורים ונתעברו איצרי חטאת צבצירי עולה שהן כליל ר' אליעזר אומר יתן הכל למעלה ורואה אני את צבר חטאת למעלה כאלו הן עזיס וילין טעמא מהאי קרא ואל המזבח לא יעלו וגו' צבריה דהאי קרא לא תקטירו ממנו כתיב:

דקמצי שמיני. רהניס זמנייס צבצר אצבעותיהן צולט דוחק זה לתוך זה ואין שם בין הביניים: **לר' אליעזר נמי לצבאליה דקמצי שמיני**. שלא המיר רבי אליעזר להעלות שיריים לשם עזיס אלא מפני תערובת איצרי עולה שלא יאלו לצית השרפיה דקאמרי רבנן: **אי גמר מלא מלא**. מה קומץ צירוצו אינו נקטר אך חפינה צירוציה פסולי: **היינו סך** דבעינן לעיל (מהו שיעשה מדה לחפינה דהני תרוייהו חדל טעמא הוא דצירוצין ומדה לקומץ מקומצו נפקא לן דכאמרינן לעיל (מהו צבוקמו שלא יעשה מדה לקומץ וגבי צירוצין נמי תנינא לעיל (מהו מצורן ת"ל צבוקמו ואי איפשט לן דמייתנין לחפינה דרשה דצבוקמו צבזירה שיה כאלו כתיב צבפניו תרוייהו מיפשטי מיניה: **רב פפא הכי צעי**. להא צלל צבזירה שיה דמלח מלח איכא למיבעיא להא אי נמי לא מייתי צבפניו לגבי חפינה (מהו אלא היא דלעיל לעשות מדה לחפינה ליכא למיבעיא אלא מצבירה שיה דמולקת (מהו ששמעינן שלא יעשה מדה לקומץ דלקיחה על ידי דבר אחר שמה לקיחה צמסכת סוכה (דף לו.) והוא ליכא. שמהלילו נכנס לצבין הביניים והוא לא נחכוון: **דקמצי אינשי**. ידו של אצבעותיו לנטות: **צבאלי אצבעותיו**. פס ידו לנטות ותמצ אצבעותיו צכלת וקמץ קומץ שלם עד שמיילל כל אורך פס ידו: **מלמטה למעלה**. שהפך גבי ידו לנטות והעלה הקומץ צבאלי אצבעותיו לתוך פס ידו: **מן הדל**. כלומר שלא כדרך הקומטין (מהו) גבי ידו לנטות ולא תמצ אצבעותיו צכלת אלא מוליך א' על גבי ידו דוחק והסלת נכנס צפס ידו דרך אצבעותיו: **דחפני אינשי**. חודה של פס היד לנטות: דצקיה

פסא הכי צעי. להא צלל צבזירה שיה דמלח מלח איכא למיבעיא להא אי נמי לא מייתי צבפניו לגבי חפינה (מהו אלא היא דלעיל לעשות מדה לחפינה ליכא למיבעיא אלא מצבירה שיה דמולקת (מהו ששמעינן שלא יעשה מדה לקומץ דלקיחה על ידי דבר אחר שמה לקיחה צמסכת סוכה (דף לו.) והוא ליכא. שמהלילו נכנס לצבין הביניים והוא לא נחכוון: **דקמצי אינשי**. ידו של אצבעותיו לנטות: **צבאלי אצבעותיו**. פס ידו לנטות ותמצ אצבעותיו צכלת וקמץ קומץ שלם עד שמיילל כל אורך פס ידו: **מלמטה למעלה**. שהפך גבי ידו לנטות והעלה הקומץ צבאלי אצבעותיו לתוך פס ידו: **מן הדל**. כלומר שלא כדרך הקומטין (מהו) גבי ידו לנטות ולא תמצ אצבעותיו צכלת אלא מוליך א' על גבי ידו דוחק והסלת נכנס צפס ידו דרך אצבעותיו: **דחפני אינשי**. חודה של פס היד לנטות: דצקיה

אפי' צל מנילל לתוך חפניו דקרא ולקח גבי גחלים כתיב ולא לקטרת או דילמא ולקח והביא כלומר ולקח דרישיה דקרא קאי נמי לקטרת כמו אגחלים:

א) זבחס סד: לקמן מט: מנחות יא, ג) מנחות ט. קו, א) סוטה כג. מנחות ט. יבנות ק. זבחס טו; ד) גס, ט) מנחות יא, ו) ג' צפי קדשי קדשים (דף טד); ז) ג' ו' ע"ל; ח) גס, ט) גס, ו) ויקרא טו, ז) מנחות טד: ז) ולהכי קאמר ט' פ"ג.

תורה אור השלם

- קרבן ראשית תקריבו אתם ל' ואל המזבח לא יעלו ל' ואל ירוחבו יעלו ל' ואל יב
- ולקח מלא המזבח גזלי אש מעל המזבח מלפניי ו' ומלא חפניו קטרת שמיני דקה ודביא מבית לפריכה:
- ויקרא טו ב
- והביאה אל בני אהרן והבינו וקמץ משם מלא קממו מסלקה ועל כל לבונה ודקטיר הבדן את אוןקרתה המזבחה אשה ריח יריח לך:

גליון הש"ס

גמרא או דילמא ולקח והביא ענינו. עין לקמן דף מט ע"א סו' ד"ה צבי רב פסל:

הגהות הבר"כ

- בני צ' ז' יוחנן הדר פשטה ר' יהושע ערואה: ג) רש"י ד"ה רב פסל ט' חפניו לגבי חפינה כמו בקומצו גבי קמיצה אפי' יש סכרא לאסור בין הביניים אלא היא דלעיל: א) ד"ה מן הדל טו' הקומטין שגב ידן לנטות:

הגהות מהר"ב

רנשבורג [א] רש"י ד"ה מן הדל וכו' אלא מוליך על גבי ידו. מלח על נמקץ:

תוס' ישנים

דנאי צא תבעי דך. מה שנראה צבניס, דבראי מה שנראה בחן. הדר פשטה בין הביניים ספק הוא. מספקא ליה לרבינו אריה מאי פשיטתא היא ו' דמ"מ ספק הוא להומר לא פשט צבניו ומתקפס לו לעשות פס ידו דלמולוייתא ודאי לא איירי דקמץ שמה גילא אס הוא מן הקומץ או לא חפן בראשי אצבעותיו מהו. וז"ל מאי קמיבעיא אי ליטין מלח מלח חפניו (מני משמעת חפינה דמשמע) וימלא משמעות חפניו משמען ליה חפינה צבי האי גוונא, ועוד דמוקפס על צביותי חפן וזו וקרתן ו' צלל ו' סו'.

(א) גמ' אלא דמקטירי הקומץ ואפי' צל מנילל לתוך חפניו דקרא ולקח גבי גחלים כתיב ולא לקטרת או דילמא ולקח והביא כלומר ולקח דרישיה דקרא קאי נמי לקטרת כמו אגחלים: